30/11/2023

Η Αποστολική αξία της Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Οι Απόστολοι στάλθηκαν από το Χριστό για να κηρύξουν το Ευαγγέλιο της σωτηρίας σε όλα τα έθνη. Με πραγματικά θαυμαστό τρόπο πέτυχαν, με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, να εξαπλώσουν το Χριστιανισμό μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα στα πέρατα της οικουμένης, παρά τους διωγμούς και τις δυσμενείς εξωτερικές συνθήκες.

Ο Απόστολος Ανδρέας, ο Πρωτόκλητος των Αποστόλων, σύμφωνα με αξιόπιστες ιστορικές πηγές και την παράδοση της Εκκλησίας, έδρασε στη Μικρά Ασία, στις περιοχές γύρω από τον Εύξεινο Πόντο, στη Θράκη και την Αχαΐα, όπου και μαρτύρησε. Η δράση του Αποστόλου Ανδρέα σ’ αυτές τις περιοχές συντέλεσε

ώστε οι Εκκλησίες τους, όπως της Τραπεζούντας, της Κωνσταντινούπολης και της Πάτρας, να τον τιμούν ιδιαίτερα ως ιδρυτή και προστάτη. Η Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης έχει καθιερώσει την ημέρα της μνήμης του Αποστόλου (30 Νοεμβρίου) ως Θρονική Εορτή, την οποία γιορτάζει με λαμπρότητα. Ο εορτασμός αυτός διακόπηκε τα πρώτα χρόνια της τουρκοκρατίας, επανήλθε επί Πατριαρχίας του, από Φιλιππουπόλεως, Σεραφείμ του Β΄(1760) και έκτοτε συνεχίζεται αδιάκοπα ως σήμερα. Στην Κωνσταντινούπολη, όπου αποδιδόταν ιδιαίτερη τιμή στον Απόστολο Ανδρέα, όπως φαίνεται και από την αφιέρωση πολλών ναών στη μνήμη του, μεταφέρθηκαν τα ιερά λείψανα του Πρωτοκλήτου από την Πάτρα το έτος 356 και κατατέθηκαν στο Ναό των Αγίων Αποστόλων.

Η αποστολικότητα του Θρόνου της Κωνσταντινούπολης φαίνεται και από τη δράση στη Μικρά Ασία του Αποστόλου και Ευαγγελιστή Ιωάννη, ο οποίος απηύθυνε το βιβλίο της Αποκάλυψης «ταῖς ἑπτά ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ» (Αποκ.1,4), στις Εκκλησίες, δηλαδή, της Εφέσου, της Σμύρνης, της Περγάμου, των Θυατείρων, των Σάρδεων, της Φιλαδέλφειας και της Λαοδίκειας, οι οποίες σταθερά από τον 4ο αιώνα ανήκουν στη δικαιοδοσία της Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης. Τη διπλή αποστολικότητα του Οικουμενικού Θρόνου επικαλέστηκε ο Πατριάρχης Ιγνάτιος στην Πρωτοδευτέρα Σύνοδο (861), αντιμετωπίζοντας τους εκπροσώπους του Πάπα, οι οποίοι προέβαλαν την αποστολικότητα του Θρόνου της Ρώμης. Είπε τότε ο Άγιος Ιγνάτιος, όπως διασώθηκε στην κανονική συλλογή του Καρδιναλίου Deusdedit (11ος αιώνας), σύμφωνα με τη μετάφραση από τα Λατινικά: «Καί ἐγώ κατέχω ἐπίσης τόν θρόνον τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου καί τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀποστόλου Ἀνδρέου».

Η αποστολική, όμως, καταξίωση της Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης στηρίζεται πολύ περισσότερο στο αποστολικό της έργο, το οποίο επιτέλεσε με πραγματικά αξιοθαύμαστο τρόπο και στη συγκρότηση της πρώτης και μοναδικής στον κόσμο χριστιανικής πολιτείας του Βυζαντίου, καθώς και στη διάδοση του Ευαγγελίου, με αποστολικό ήθος και τρόπους, σε πολυπληθείς λαούς, τους οποίους οδήγησε στη Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, καθιστάμενη, έτσι, ισαπόστολος, μαζί με τον πρώτο Χριστιανό αυτοκράτορα, τον ιδρυτή της νέας πρωτεύουσας της αυτοκρατορίας, της Κωνσταντινούπολης, η οποία αποτέλεσε την αιώνια έδρα της.

Πριν από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο η μικρή πόλη του Βυζαντίου, η αρχαία αυτή αποικία των Μεγαρέων, ήταν επισκοπή, στο χριστιανικό τμήμα της, που υπαγόταν στη Μητρόπολη Ηρακλείας (της Θράκης) και συμμεριζόταν τις σκληρές συνθήκες ζωής, οι οποίες προκλήθηκαν από τους διωγμούς των Ρωμαίων αυτοκρατόρων

εναντίον των Χριστιανών. Πρώτος επίσκοπός της, που **τοποθετήθηκε από τον ίδιο τον Απόστολο Ανδρέα, ήταν ο Απόστολος Στάχυς.** Ακολούθησε μια αδιάκοπη σειρά είκοσι τεσσάρων άλλων επισκόπων, με τελευταίο τον Άγιο Μητροφάνη, με τον οποίο κλείνει η πρώτη άσημη περίοδος της επισκοπής του Βυζαντίου και ξεκινά, από την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου, η λαμπρή περίοδος της υπερχιλιετούς αυτοκρατορίας, κατά την οποία η Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης εξελίχθηκε σε Αρχιεπισκοπή, Πατριαρχείο, Οικουμενικό Θρόνο, Μεγάλη Εκκλησία, γεγονός που δεν ήταν απλό αποτέλεσμα κοσμοϊστορικών αλλαγών και ανακατατάξεων, αλλά ουσιαστικός συντελεστής του μεγαλείου και της αίγλης της ελληνορωμαϊκής χριστιανικής αυτοκρατορίας.

Πηγή ιστορικών στοιχείων: ec-patr.org